

SLOVENSKI GOSPODAR.

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K, za pol leta 2 K in za četr leta 1 K. Naročnina za Nemčijo 5 K, za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročnina se pošilja na: Upravništvo „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru. — List se pošilja do odpovedi. — Deležniki „Katoškega tiskovnega društva“ dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 v. — Uredništvo: Koroška cesta šte. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravništvo: Koroška cesta šte. 5, vprejema naročnino, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne pettiriste za enkrat 15 v, za dvakrat 25 v, za trikrat 35 v. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede popoldne. — Nezaprete reklamacije so poštne proste.

Še enkrat naša kmetijska šola!

V Vašem cenjenem listu bilo je že več člankov o tej zadevi, a pozitivnega se je v teh člankih prav malo dognalo. Očividno so hoteli dotični dopisniki samo izzvati merodajne in poučene kroge, da bi nam pojasnili celo zadevo. Pa ta namen se ni posrečil. Ostalo je vse tiho. Nek tajinstveno skrivnostni mrak zavija vso zadevo in ne moremo se znebiti težke slutnje, da tudi ta s hudim naporom izvojevana kmetijska šola ne bo slovenskemu kmetu v posebno korist. Zgledov imamo dovolj. (Glej slovensko gimnazijo v Celju, in zakulisne obravnave radi stavbišča.) Toraj le malo bolj očito naj se deluje v tej zadevi, da ne bomo potem preveč presenečeni s kako lečno jedjo. Kar mi najbolj ne ugaja, je to, da se trdi vedno, da bo ta šola le samo enoletna. To nikakor ne gre za splošno kmetijsko šolo. Že viničarski tečaji, ki se vendar bavijo le z eno stroko so 10 mesečni, tudi zimske kmetijske šole imajo po dva 5 mesečna tečaja. Kako bi se toraj mogla obširna učna tvarina iz vseh strok kmetijstva teoretično in praktično obravnati v enem letu! Nasledek bi bil le polovičarstvo. Saj se je tudi sam deželni odbor v lauskem poročilu izrazil proti enoletni šoli, trdeč, da v tem času ni moči kaj temeljitega znanja doseči. Komur je mar, da bi se naši kmetijski mladeniči naučili res kaj strokovno temeljitega in popolnega, ta mora zahtevati popolno šolo. Ne proglašajmo se sami za narod nižje vrste, kateremu bi zadostovala polovičarska izobrazba. Kmetijstvo je napredovalo po drugih državah tako silno, da nam je treba napeti vse telesne in duševne moči, ako hočemo z njimi vsaj nekoliko tekmovali. Na naši slovenski kmetijski šoli je toraj ne-

obhodno potreben dveletni pouk, kakor ga imajo druge enake šole v naši državi; saj menda ne želimo, da bi bila naša šola posebne vrste.

Ta šola nam bodi naša kmetijska akademija, kajti za najnujnejši in potrebnejši kmetijski pouk se bodo itak sčasoma morale ustanoviti še v vsakem okraju tako imenovane zimske kmetijske šole, kakih imajo po drugod že prav obilo.

Kmečki prijatelj.

Politično zborovanje v Kozjem.

Kadarkoli pokliče Katol. politično društvo za kozjanski okraj svoje ude in prijatelje, vsakokrat se mu odzovejo radevolje in v obilnem številu. Tako tudi tokrat. Zastopane so bile občine: Kozje, Pilštanj, Buče, Podsreda, Zagorje, Drenskobreg, Verače, Zdole, Rajhenburg, Veliki kamen, Gorjani. Prišli so sami odlični možje, med njimi več županov in občinskih svetovalcev. Predsedoval je gospod Tomažič, ki se je v otvoritvenem govoru z ginjenimi besedami spominjal tudi pokojnega poslanca Žičkarja.

Dr. Korošec je govoril o političnem položaju ter meni, da se bo začelo v državnem zboru še le tedaj redno delovati, ako se izpolnita dve zahtevi avstrijskih Slovanov: splošna volilna pravica in sprememba poslovnika v državnem zboru. Z ozirom na deželni zbor štajerski pravi, da je stališče slovenskih poslancev v deželnem zboru neznosno. Slovenci smo obsojeni v deželnem zboru na vedno manjšino, ker je Nemcev dve tretjini v deželi, Slovencev le ena. Nemška večina v deželnem zboru je povrh še naša

srdita nasprotnica, ki se ne ozira na pravico, ampak nam da čutiti le svojo moč. Ker nam zakon daje enakopravnost z Nemci in nam naš narodni ponos ne sme pripustiti, da bi ponižno kakor otroci beračili za svoje pravice, zato moramo gledati, da se stališče slovenskih poslancev v deželnem zboru spremeni. To moramo zahtevati iz narodnostnih in gospodarskih razlogov. Vzglede so nam Nemci na Češkem, ki zahtevajo narodno samostalnost in jo polagoma že tudi dobivajo. Govornik natančno opiše nemške zahteve in pridobitve na Češkem. Enkrat se mora tudi pri nas začeti delati v tem smislu, ker potrebujemo narodnostni mir in gospodarski napredek. Sedaj tudi na prirodno bogatem Spodnjem Štajerju gospodarski le nazadujemo. Samo dve dokazili je treba navesti: 1. mnogoštevilno izseljevanje in 2. prisiljena prodaja kmečkih posestev v nekmečke roke. Ljudem se mora pridobiti dela pri uravnavi rek kakor Sotle, pri zgraditvi železnice, za zboljšanje vinogradov in poljedelskih zemljišč se morajo osigurati redne podpore, glavno pa je delati na to, da kmet postane zopet gospod svojih pridelkov, katerim sam določa ceno. To se bo doseglo z združništvom in stanovsko izobrazbo.

G. predsednik Tomažič se zahvali predgovorniku za govor ter v daljšem govoru predlaga za Žičkarjevega naslednika g. dr. Ant. Korošca, čemur zbor soglasno pritrdi.

Dr. Jankovič je navduševal može, da naj krepko stoje ob volitvah vsi in složno in polnoštevilno nastopijo. Dr. Jančič je s krepko besedo naglašal, da moramo v sedanjih časih voliti moža, ki bo poleg narodnosti branil tudi verske svetinje Slovencev. Dr. Lampe

LISTEK.

V spomin † dekana J. Žičkarja.

(Ob njegovem pogrebu dne 2. vinotoka 1905 v videmski cerkvi govoril prof. dr. Anton Medved.)

(Konec.)

Da bi tem bolj vnel pri ljudstvu pravo krščansko življenje, je širil cerkvene bratovščine, obhajal je mnogokrat sv. misijone, pospeševal je redovniške zavode, posebno č. šolske sestre v Celju, kojih uspešno delovanje je za celjsko okolico zelo velikega pomena. Nemisljive so njegove zasluge v cerkvenem oziru v Vitanju. Kdo ne pozna čudno lepe tamonjše Marijine cerkve „na Hribci“? Rajni Žičkar ji je preskrbel krasne zvonove, dal jo je preslikati, altarje jako lepo prenoviti; tako je tista cerkev sedaj ena najlepših rozic med svetišči v naši škofiji. Za zidanje nove primerne župnijske cerkve v Vitanju pa je ustanovil cerkveno družbo, ki kaj lepo napreduje.

Tako je rajni gospod dekan povsod izpolnjeval svoje stanovske dolžnosti. Njegova dela ga hvalijo, pred večnim sodnikom bodo pa naša zaslužena plačila.

A kakor je Kristus nekaj zapovedal: „Dajte Bogu, kar je božjega!“ tako je tudi

isti Odrješnik rekel: „Dajte cesarju, kar je cesarjevega!“ Rajni g. dekan je tudi to povelje svojega nebeškega učenika zvesto izpolnjeval. Bil je z dušo in telesom vdan svojemu presvitlemu vladarju, Nj. veličanstvu Fran Josipu I. Bil je vzoren avstrijski državljani, želeč vsestranskega blagoslova svoji ožji domovini, hrepeneč po neomejeni sreči vesoljne, velike Avstrije. O da bi tako bila vsa srca avstrijskih državljanov za skupno domovino, potem bi bila mirna in srečna in mogočna naša staroslavna Avstrija!

Da bi svoje državljanske dolžnosti tem natančneje izpolnjeval ter se tem uspešneje posluževal državljanskih pravic, zajamčenih mu po božjih in svetnih postavah, vdeleževal se je marljivo javnega življenja. Ker so njegovi prijatelji in častilci videli, da ima za to posebne zmožnosti, so mu celo poverili najvišjo čast, katero imajo državljani — izvolili so ga deželnim in državnim poslancem. Zaupanje, katero so mu izročili, je opravičil z največjo natančnostjo. Kako je bil vnet, delaven, podjeten poslanec! Po njegovi vztrajni delavnosti in gorečnosti se je doseglo mnogo dobrot za naše ljudstvo; marsikatera pravična zadeva je šlele po njegovem modrem in neustrajnem posredovanju dospela do veljave. Njegov trud in njegovi naporji so vsega priznanja vredni. Le-ta njegova neumorna delav-

nost je brezdvomno pospešila njegovo smrt; očividno je bilo to v z dnjem tednu njegovega življenja. Ko je bil že na smrt bolan ter so mu zdravniki in prijatelji nasvetovali mir, je šel na Dunaj, da bi tam vpričo vse javnosti, vpričo vse Avstrije, vpričo najvišjih zakonodajalnih oblasti branil čast svojih ljubljenih Videmčanov. Tolika je bila njegova ljubezen do vas, vi Videmčani, posebno do tistih, ki ste to leto toliko britkosti pretrpeli. Ako bi bili vse izgubili, nekaj vam je ostalo — ljubezen vašega rajnega gospoda dekana in pa obljuba Tistega, ki je nekaj rekel: „Blagor njim, ki zavoljo pravice preganjanje trpijo, ker njih je nebeško kraljestvo!“ Pri izpolnjevanju prevzetih dolžnosti je zadela rajnega neusmiljena smrt; v državni zbornici ga je zadela prvi smrtonosni vdarec, umirati je začel, kakor braber vojščak v krvavem boju, na polju svoje delavnosti, sredi svojih opravkov. To je lepa, časti vredna smrt. Zadela ga je smrtna kosa, ko je še zadnje svoje moči, zadnje trenutke svojega življenja žrtvoval sreči in časti svojih Videmčanov. Tako vas je ljubil; zadnje ure njegovega življenja je obsedala žarna ljubezen do vas, Videmčani!...

Taka smrt ni brez tolažbe, brez dušnega zdravila. Kdor tako deluje in tako umrje, kakor rajni g. dekan Žičkar, si je velik z

je govoril o skupnih zadevah vseh Slovencev, ki nas silijo, da združimo svoje moči na političnem in na gospodarskem polju. Tesnorsena pokrajinska politika se mora umakniti skupnemu delu vsega slovenskega naroda. Zato pa vabi Štajerce, naj se tudi oni udeležujejo zborovanj na Kranjskem.

Sprejete so bile sledeče resolucije: 1. „Slov. katol. politično društvo“ soglasno sklene, da se sprejme kandidatura g. dr. Korošca iz Maribora in da se naj dela za njegovo izvolitev; 2. zahteva, da se po Slovenskem nastavlja v uradih slovenski, ne pa nam sovražni nemški uradniki; 3. želi, da se ustanovi slovenska kmetijska šola v Št. Juriju ob južni železnici, kar bi bilo posebno prikladno za okraj; 4. shod se izreče za splošno in enako volilno pravico; 5. pozivlje vse Slovence, da se združijo v svojem narodnem delu.

V odbor kat. političnega društva za kozjanski okraj so bili izvoljeni gg.: Marko Tomažič, dr. Jankovič, dr. Jančič, Avgust Preskar, Ernest Kos, Josip Tombah, Anton Ribar, Mihael Volavšek, Jakob Boyha. Predsedstvo se je konstituiralo: Predsednik: M. Tomažič, namestnik: dr. Jankovič, tajnik: dr. Jančič.

Politični ogled.

Jugoslovanska politika. Vaak narod v Avstriji hoče postati bolj samostalen — seveda pod habsburškim žezlom. Mažari želijo postati celo neodvisni, Poljaki hočejo svoje kraljestvo, Čehi tudi, Italijani svojo narodno samostalnost, Hrvati svoje kraljestvo, le Slovenci stojimo kakor neveden potnik in ne vemo kam. Zakaj nam voditelji slovenske politike tudi tukaj ne začrtajo jasnega programa? Mi Slovenci želimo seveda narodne samostalnosti, toda ne ob strani alpskih Nemcev, ampak ob strani svojih bratov, s katerimi smo vedno skupno živeli in umirali, ob strani Hrvatov. Jugoslovani v Avstriji, na Hrvatskem, v Bosni in Hercegovini moramo najti kmalu tudi tesnejšo politično vez, da bomo v državi tudi tako upoštevani, kakor si zaslužimo po svoji važni legi ob morju in na Balkanu.

Za splošno volilno pravico je sedaj nastalo gibanje med vsemi narodi naše Avstrije. Tudi slovenski narod se zavzema za to zahtevo. Splošna volilna pravica mu bo koristna, ker prideta potem slovanski in kmetijski živelj v državi do večje veljave. Sovražniki Slovanov in kmetov so zaradi tega vsi proti splošni volilni pravici, tako tudi slovenski li-

beralci, ki se vežejo na Kranjskem z Nemci. Zadnje nedeljo je bilo na Slovenskem več shodov, ki so se vsi izrekli za splošno volilno pravico, in sicer na Štajerskem v Kozjem, na Kranjskem pa v Ljubljani, Idriji in na Savi. Da bi bili liberalci premamili ljudstvo in prikriili svoje sovraštvo do ljudskih teženj, hočejo sedaj imeti namesto volilnega vprašanja na dnevnem redu brezversko šolo in razdržljivost zakonov. Pa ljudstvo ni več tako kratkovidno, da ne bi izprevidelo sovražnih spletok.

Ogrske zmede. Na Ogrskem bo, kakor se glasi, danes Fejervary zopet imenovan ministrskim predsednikom. Upeljati hoče splošno, toda neenako volilno pravico. Vsak državljan bo imel jeden volilni glas, kdor ima premoženje ali studije, pa dva glasa. Če je to res, bo pokazala bližnja prihodnost. Upati pa ni, da slovanski narodi na Ogrskem kaj pridobe z novo volilno pravico. Gotovo bo tako prikrojena, da jim ne bo nič hasnila.

Rusija in Japonska. Mir je sedaj nepreklicno sklenjen, in Rusija je začela izpraznjevati Mandžurijo, kar bo trajalo šest tednov. Zdaj bo dobila Rusija priliko, da doma uredi svoje razmere, kjer so še vedno nemiri.

Srbsko vseučilišče. Slovanski jug napreduje. Zadnje nedeljo, dne 15. t. mes. so otvorili v Belgradu srbsko vseučilišče. Otvoril ga je kralj Peter sam. Pri otvoritvi so bili zastopani Čehi, Slovenci, Hrvati in Bolgari. Sedaj imamo že tri jugoslovanska vseučilišča, srbsko v Belgradu in hrvatsko v Zagrebu ter bolgarsko v Sofiji. Kdaj se jim pridruži slovensko v Ljubljani ali Trstu?

Dopisi.

Iz Terbegovec pri Sv. Juriju ob Ščavnici. (Izjava.) Mi podpisani, novoizvoljeni odbor občine terbegovske, katoliško-narodni župani drugih občin jurijevske fare in vsi drugi verni in narodni farani iz srca obžalujemo in strogo obojamo nesramno in lažljivo pisarjenje ptujskega, za Lutra vnetega lista „Štajerca“ in njegove dopisnike z zakaženimi možgani, ki nedostojno in pamfletno grdijo in sramotijo našega, za dobro vnetega g. župnika Kunce in g. kaplana Stuhca. Mi vemo dobro, zakaj ti odpadniki pišejo te sramotilne spise. Če mački na rep stopiš, zbreči; mi pa smo jim začeli slednji čas precej trdo na rep stopati. Tudi slaba vest jih grozno peče, zato pa jo hočejo s kričanjem v „Štajercu“ ugašati. Hočejo se prati v ptujski gnoj-

klad za nebesa zaslužil. Njega ne bi smeli objokavati, temveč bi ga morali zavidati.

Večno resnične ostanje besede božje, ki se glasijo: „Dragocena je pred obličjem božjim smrt njegovih svetnikov.“ To je za nas danes edina tolažba; kajti, da v le-tej krsti počiva pobožno srce, ki je vedno hrepenelo po čednosti svetnikov božjih, dobro vemo vsi, prepričani smo tudi, da mu zato plačilo ne bo izostalo.

„Gospod bo odrešil duše svojih služabnikov; ne bodo pogubljeni tisti, ki v njega zaupajo.“ Tako je obljubil Bog sam, On, ki ostane zvest svojim obljubam.

„Blagor mrtvim, ki v Gospodu zaspijo, sv. Dub jim pravi, da naj počivajo od svojih trudov, kajti njihova dela jim sledijo.“

Čudno lepo obljubo je dal svojim učencem Izveličar, ko jim je slovesno rekel: „Kdor bode mene pred ljudmi spoznal, njega bom tudi jaz spoznal pred svojim Očetom, ki je v nebesih.“ Mili Jezus! Rajni gospod dekan Te je vedno rad, z neizmernim veseljem in s plamtečim navdušenjem spoznal, Tvojo čast je vedno in povsod širil, seme Tvojih svetih nauk je sejal, kamorkoli je prišel v službo —

daj mu torej milostljivo vživati rajski sad Svoje obljube!

Kdo bi dvomil, da bo pokojni g. dekan Žičkar to dosegel! Vsaj si Ti, o Odrešenik! svojemu Očetu nebeskemu sam izrazil željo z besedami: „Hočem, Oče, da kjer sem Jaz, naj bode tudi moj služabnik.“ Tvoja želja je pa Tvoja volja, in Tvoja volja je mogočna, kar sklene, tudi doseže, kar namerava, se gotovo uresniči!

Ta zavest nam je danes edina tolažba; ona nam edina nekoliko pomiri trepetajoče srce in obriše jokajoče oči. V le-tej tolažbi se poslovimo od rajnega g. dekana!

Oj z Bogom! recite jim vi, Videmčani, vi, ki ste jim bili v dušno pastirstvo izročeni. Vas so pred vsemi ljubili, za vas so, kakor dober oče, pred vsemi skrbeli. Vas vse so ljubili, kakor ste bili vsi njihovi dušni otroci. Nikogar niso sovražili, nikogar! Zato naj družni skupna ljubezen sedaj vse Videmčane pred njihovo trugo in v skupni ljubezni vzemite od svojega dušnega pastirja slovo — oj z Bogom! Zraven nikar ne pozabite, zvesti ostati prelepim božjim naukom, katere so vam rajni g. dekan oznanjevali, hodite po poti čednosti in pravičnosti, katero so vam kazali. To je njihova zadnja prošnja do vas, zadnji očetovski opomin, ki doni in bode vedno donel iz groba vašega rajnega dekana. Ohranite jim nadalje

nici. Neumaeži! V gnojnici se te sirote še bolj omažejo. In kot take jih še lažje spoznamo in uprav vidimo, za kaj se pravzaprav tukaj gre. Oni ne gledajo ali je občinstvu dovoljno ali ne, oni hočejo biti še zanaprej naši oblastniki. In vendar se še noben „be-zirksoberman“ ni tako tresel za svoj tron, kakor njihov prerok; noben župan tako brečal — seve na višje povelje — za stolec, kakor njihovi pristaši. Kaj si hočejo, če jih občinstvo več ne mara. Mi si izvolimo može, ki so iz naše narodne sredine in znani kot dobri katoličani, če se tudi tisti trinogi, ki nas hočejo po sili še nadalje krotiti, — na glavo postavijo; kajti le od dobrega kristijana smemo pričakovati, da bode vsestranski pravično delal.

Vi pa, g. župnik in g. kapelan, bodite uverjeni, da je peščica nezvestih nezatna — in še ti so brez vpliva — proti dobrim in zvestim faranom. Naj vas tolaži istina, da se sršeni v najslabejših sadnih letinah — lesnik ne lotijo. Dotične visoke sramotilce pa bomo ob priliki že še ponizali.

Vam, g. župnik, pa se prisrčno zahvaljujemo, in če bo potreba nanesla, zopet prosimo za prijazno pomoč zoper naše zahrbtnje sovražnike, katere še hočemo ob priliki razkrinkati.

Te skromne vrstice naj služijo v obrambo naših oč. gospodov.

Za novoizvoljeni odbor občine terbegovske: Blaž Korošec, Andrej Kolbl, Franc Lasbajer, Jožef Zorman, Janez Jaušovec, Anton Štuhec, Franc Vuk, Anton Kegl, Franc Kovačič, Lorenc Šijanec, Franc Slana, Janez Strah, obč. svet., Lovro Krajnc, Martin Horvat, Lovro Kocmot, Janez Košar, Tomaž Kvas, Jakob Samonja, Franc Košar, Anton Kolbl, Janez Golnar, Štuhec Jakob, Jakob Švarc, Jožef Weisman, Jakob Kovačič, Franc Holc, Anton Štuhec, Lorenc Havser, Franc Horvat, Alojz Golnar, Heel Martin, Jernej Županec, obč. predst., Mihael Kolbl, Anton Slana, Jožef Kšela, Krajnc Franc, Franc Horvat, Jakob Košar, Jožef Senčar, J. Čagran, župan, Alojz Hanžel, Anton Roškar, Janko Postružnik, Anton Jaušovec, Juri Brumen, župan, Janez Korošec, Jernej Košar, obč. svet., Martin Jaušovec, Franc Šijanec, Jožef Farkaš, Alojz Repič, obč. svet., Franc Tišler, Andrej Kozar, Janez Potočnik, Jakob Šilec, Anton Senčar, Franc Šafarič, Andrej Borko, župan, Alojz Potočnik, Franc Štelcar.

Vojnik. (Naše razmere.) Kdor je bral zadnje dni neresnične dopise iz Vojnika v nemški „Vahtarci“, „Tagblattu“ in ptujskem „Štajercu“, si je moral takoj misliti: odkod vendar to upitje? Če bi bilo vse to res, potem bi bilo treba tiste kar obesiti, ki so to zakrivali. Pri nas, kjer se to godi, se

hvaležen in prijazen spomin! Po dekanu Žičkarju je postal Videm znan po vsej Avstriji; mož, ki je proslavil svoje župljane, zaslužil, da se mu postavi spomin v srečo vseh hvaležnih nekdanjih župljanov!

Oj z Bogom, nepozabljivi dekan! recite vi, preblagorodni gospodje državni in deželni poslanci. V njem izgubite preblagega tovariša, neutrudljivega pomočnika, vrlega in hrabrega sobojevnika v pravičnem boju za narodni blagor. Kaj ne, bil je značajan mož, nesebičen, požrtvovalen do skrajnosti. Takih mož nam je treba v sedanjih viharnih časih. Velika škoda torej, da je vaši pogumni in zaslužni četi za vselej odvzet tako odlični ud!

Oj z Bogom, g. dekan! recite vi, njegovi prijatelji in častilci, ki ste prihiteli od blizu in daleč k njegovemu pogrebu. Kjerkoli je nekdanj služil, povsod si je pridobil ljubezen in spoštovanje; trajen spomin bo venčal njegovo ime, ko bo že zdavnej ozelenel njegov grob. Vaša udeležba pri pogrebu je ganljivo znamenje občnega priznanja, s katerim počastite in slavite delovanje rajnega dekana, ona je svitel odsev goreče ljubezni med vami in med pokojnikom. Hvala vam za to; spominjajte se ga še v poznih časih s hvaležnim srcem!

Najtežje slovo od premilega dekana Žičkarja bomo pa vzeli mi, duhovniki. Duhovni

vsakdo smeje in vprašuje: kako je to, da mi Vojničani o tem ničesar ne vemo? Če biša gori, bodo gotovo domači o tem vedeli. Jasno se vidi, kaj hočejo ti ljudje. Zaletavajo se zdaj v g. župnika, zdaj v g. zdravnika dr. Žižeka, zdaj v kaplane. Sumničji se vse navskriž, dokaže se pa ničesar ne. Stvari, ki so vse do pičice neresnične, se nam še posebno čudne vidijo, če povemo, kdo to piše. Nemško „Vabtarco“ zalaga z neresničnimi dopisi tukajšnji oskrbnik v hiralnici. On je protestant, odpadnik od katoliške cerkve. Zato je umevno, da napada župnika, kaplana, nič mu ni všeč v cerkvi, na pokopališču tudi ne...

Tu se vidi, kam pes tace moli. On hoče nastavljanje in odstavljanje župnike in kaplane. Izdal je povelje: kaplan mora stran, prej ne bo miru! Kako lepo — odpadnik zapoveduje, kedo sme biti pri nas in kedo ne! Da bi namignil kaj hoče, začena za zadnjo vizitacijo in birmovanjem. Pravi, škofa nismo sprejeli! Čudno, da še le zdaj pride s tem. Vsakdo, kdor je bil zraven, je videl, da je verno katoliško ljudstvo Prevzvišenega ljubeznjivo in navdušeno sprejelo. Da odpadnik, ki sovraži cerkev, ne sprejema škofov, je umevno. Zakaj niste takrat pisali, da ni bilo sprejema? Kaj ne da, neresnica bi takrat ne imela uspeha, in vsakdo bi se bil smejal, kdor bi bil takrat rekel: ni bilo sprejema, ker ni bilo odpadnikov zraven. Da se ni udeležil občinski zastop, za to je skrbel oskrbnik v hiralnici. S to neresnico ste pri kraju.

Napada tudi našega občespoštovnega g. zdravnika. Ali misli, da mu bo pri deželnem odboru škodoval? Imenuje ga hujskača. Dokažite vendar, kar vam ni prav! Ni kmalu tako vestnega, za svoj poklic vnetega človeka, kakor je gosp. dr. Žižek. Ljudstvo to dobro ve, zato je vedno na potu okrog bolnikov. V hiralnici je vedno ob določeni uri. Kaj torej hočete? Ali mislite na ta način dobiti kakega nemškega zdravnika sem v Vojnik? To je popolnoma nemogoče. Tu je razven par narodnih izdajic vse slovensko in ljudstvo bi se z nemškim zdravnikom ne moglo razumeti. S tem ne bote ničesar opravili!

Oskrbnik v hiralnici ne more živeti s Slovenci v miru. Saj ga ni Slovenca, s katerim bi se že ne bil prepiral. Ta človek, ki je nastavljen od dežele, ki ga plačuje, pogosto ni doma. Po cele noči je v Celju. Tako je umevno, da so se bolniki pritožili. Nekdo je nabiral podpise med njimi, da bi se bili pritožili na deželni odbor. Dotični je pa kmalu nato odšel po svetu. Ali res ni nobenega nadzorstva, ki bi posvetilo v te razmere?

sobratje! mi bomo g. Žičkarja najbolj pogrešali. Nam je njegova smrt prizadejala najhujšo bolečino. Ah, izgubili smo tako dobrega duhovnika, tako vnetega, pobožnega, vzglednega sotrudnika! Izgubili smo ga v sedanjih, tako težavnih in resnih časih, ko je tako silno veliko dela v vinogradu Gospodovem, delavec pa je primeroma tako malo! V naših vrstah je njegova izguba zelo občutljiva, v nekaterem oziru naravnost nenadomestljiva. Kako veliko smo, žalibog! z g. Žičkarjem izgubili, kaže najjasnejše izjava, katero imam čast sedaj tukaj v pričo vse videmske dekanije in v pričo mnogobrojnih zastopnikov iz cele škofije v imenu Njegove prevzvišenosti, premilostlj. kneza in škofa Mihaela podati: Njegova prevzvišenost globoko obžaluje smrt odličnega duhovnika, skrbnega župnika in zvestega svojega dekana g. Žičkarja. Kdo izmed nas, kdo izmed vseh duhovnikov naše vladikovine se ne bi pridružil temu srčnemu sožalju! Kdo izmed nas ne bo objokoval prebitke izgube in s solzami v očeh rekel: Nepozabljivi sobrat, oj z Bogom! Upamo, da kakor si nam bil tu na zemlji ljubezniv tovariš, nam boš v večnosti mil priprošnik pred prestolom božjega Sodnika. Le-to upanje bode nam vsem blažilo spomin na tebe, — upanje, da se nekaj vidimo v srečni večnosti! Amen.

Ali je oskrbnik res sam vrhovni glavlar nad zavodom, ki ga plačuje dežela, v katerem bi morali imeti onemogli in bolni pomoč in zavetje, pa imajo vsled samovoljnosti jedne osebe dosti žalosti? Sploh se vidi, da skrbi ta oskrbnik pred vsem za narodnostni nemir v našem Vojniku. Takih ljudij ne maramo! Ne stojimo na stališču, da bi z lažjo koga proč spravili, zahtevamo pa, da so uradniki, če so že med nami, dostojni proti nam. Nikakor pa ne moremo trpeti, da bi nas taki ljudje, ki od nas živijo, žalili. Odpadniki nimajo ničesar zapovedovati kaplanom, najmanj pa izdajati povelja, da morajo stran. Vojnik je sicer na glasu, da so mu razni neprijatelji ljudstva blatili in obrekovali kaplane, toda mislimo, da tako daleč nismo prišli, da bi odpadniki katoličanom zapovedovali. Toliko v pojasnilo!

Brežice. (Interpelacija poslanca dr. Ploj-a in sodrugov na njega ekscelenco ministra notranjih zadev v zadevi mestne policije v Brežicah.)

„Mestna občina Brežice je postavno ji pristojno skrb za varnost osebe in imetja položila v roke ljudij, ki so zato najmanj sposobni; ako se pregleda kazenske liste o varnostnih organih mesta Brežice, obide človeka čut strahu in začudenja ob enem, kajti skrb za varnost osebe in imetja se je zaupala ljudem, ki imajo na čelu pečat vsakovrstnih prestopkov, da celohudodelstva zoper varnost osebe, lastnine in celo države:

Kaznovani so bili:

1. mestni tajnik in šef policije Karol Schallon od c. kr. okrajnega sodišča v Celju U 1165/00 radi prestopka zoper varnost časti po § 496 k. z. in prestopka lahke telesne poškodbe po § 411 k. z. na globo 30 K (v tem aktu se zrcali vsa razdivjana nacionalna nestrpnost tega človeka, ki naj bi bil čuvar zakona);

2. mestni stražnik Karl Žerjav (ki se zlasti odlikuje, z razsodbami c. kr. okrajnega sodišča v Brežicah dne 29. maja 1891, št. 1158, akt. št. 164, radi prestopka lahke telesne poškodbe po § 411 k. z. na 3 dni zapora, poostrenega z enim postom, dne 23. novembra 1886, št. 4042, akt. št. 645, radi prestopka tatvine in goljufije po § 460 k. z. na 5 dni zapora, poostrenega z enim postom, dne 30. oktobra 1891, št. 2708, akt. št. 402, radi prestopkov lahke telesne poškodbe po § 411 k. z. in hudobnega poškodovanja tuje lastnine po § 468 k. z. na 8 dni zapora, poostrenega z dvema postoma, dne 10. decembra 1894, št. 661, akt. št. 400, radi prestopka lahke telesne poškodbe po § 412, kot pretepač iz navade na en teden zapora, poostrenega z enim postom, dne 26. junija 1896, št. 1890, akt. št. 201, radi prestopkov zoper varnost časti po § 491, 490 k. z. na 5 dni zapora, dne 14. septembra 1896, št. 2973, akt. št. 330, radi prestopka zoper telesno varnost po § 431 k. z. na 3 tedne zapora, poostrenega s tremi postji, dne 25. januarja 1901, U 17/1, radi prestopka lahke telesne poškodbe po § 411 k. z. na 3 dni zapora, poostrenega z enim postom in z razsodbo c. kr. okrajnega sodišča v Celju od 30. junija 1892, št. 9542, radi zločina težke telesne poškodbe po § 155 k. z. na 5 mesecev ječe;

3. mestni stražnik Anton Narat z razsodbami c. kr. okrajnega sodišča v Brežicah dne 13. marca 1888, št. 736, akt. št. 82, radi ponarejanja denarja po §§ 118, 237, 269 in 270 k. z. na 3 tedne zapora, poostrenega z tremi postji, dne 30. septembra 1895, št. 2471, akt. št. 313, radi prestopkov lahke telesne poškodbe po § 411 k. z. in hudobne poškodbe tuje lastnine po § 468 k. z. na 10 dnij zapora, poostrenega z dvema postoma, dne 14. septembra 1894, št. 2973, akt. št. 330, radi prestopka zoper telesno varnost po § 431 k. z. na 14 dnij zapora, poostrenega z dvema postoma.

Vrh tega so se zoper navedene vršile že neštevilne kazenske preiskave, ki so iz raznih razlogov imele negativen vspeh. Da tudi čast brežiških meščanov ne puste v miru, priča to,

da tekó sedaj pri c. kr. okrajni sodnji v Brežicah zoper mestnega tajnika Schallon tri kazenske zadeve radi prestopkov zoper varnost časti, zoper stražnika Narat pa dve kazenski zadevi radi prestopka zoper varnost časti in obadva sta še v preiskavi radi prestopka ute-snjevanja osebne prostosti po § 6 zakona od 27. oktobra 1862, drž. zak. št. 78, U 441/5.

Meščani brežiški so se že opetovano pritožili na politične oblasti vsled tega, da se v zasmeh zakonu, osebi, imetju, časti meščanov in celo državi nevarne ljudi trpi kot zaščitnike javnega miru in reda v Brežicah.

Visoko c. kr. namestništvo v Gradcu je sicer ukazalo c. kr. okrajnemu glavlarstvu v Brežicah, da odpravi te kričeče razmere, a dotični akt menda neresen v arhivu leži.

Stavimo vprašanje:

„Ali hoče njegova ekscelenca minister za notranje zadeve nemudoma potrebno ukreniti, da mestna občina Brežice krajevno policijo odvzame dosedanjim organom, in jo izroči osebam, ki bodo res vredni čuvaji zakona?“

Dunaj, dne 3. oktobra 1905.

Dr. Ploj in tovariši.

Trbovlje — Videm. Na dopis iz Vidma v Trbovlje moram spregovoriti nekaj stavkov. Z besedami: „posestnik jako obsežnega posestva in jako obsežnih travnikov“ me menda misli g. dopisnik malo smešiti. To veselje mi jaz iz srca privoščim. Naj se le radi tega raduje, ako mu drago. G. dopisnik pravi, da sem Župevcu „opetovano“ skazal zaupanje. Jaz pa trdim, da se je to pregrešno zaupanje zgodilo dvakrat, namreč o licitaciji sena meseca junija in pa otave meseca septembra. G. dopisnik me vpraša, če sem videl kedaj Župevca v cerkvi. Jaz trdim, da sem ga videl v cerkvi, ko sem bival še na Vidmu. Čez duhovnike govoriti ga nisem slišal. Ob času, ko sem mu izročil pismo iz Trbovelj licitacije trave, nisem nikdar vedel, da je on Štajerijanec. Vedelo se je, da je vodil prvo licitacijo Župevcu, vedelo se je, da bo vodil tudi drugo on, pa čeravno je preteklo med tem časom več kakor 3 mesece, vendar nisem iz Vidma dobil od nobenega ne črkice, s katero bi me kdo opozoril, naj ne puščam licitacije Župevcu. Zakaj niste storili, g. dopisnik, Vi tega? Gotovo Vam je bilo vse znano, saj pravite v dopisu, da ste iz Vidma. Ali ste javno preklicanje preslišali? Res je, da sem dobil pismo od rajnega g. dekana Žičkarja, pisano dne 5. septembra, torej še le 3 mesece po prvi in cele 3 tedne po drugi licitaciji. Pismo še imam shranjeno. V tem pismu mi gospod naznani, da je bil pri njem mož, katerega ime danes ne bom imenoval, ki se je bojda hudoval, zakaj sem licitacijo prepustil Župevcu. Jaz pa pravim, zakaj mi dotični mož ni pisal sam naravnost in sicer že poprej, predno se je licitacija pričela? Po dokončanem delu koga zbadati, je pač nespamet. Mnenje enega moža pač ne morete g. dopisnik imenovati „občno mnenje“. Da bi mi Videmčani kaj „v obraz“ povedali, se g. dopisnik jako motife. Jaz jih bolj poznam kakor Vi. Mogoče, da se upa kdo za hrptom obirati, kakor se je že zgodilo, ali pa napadati brez podpisa — tudi Vi se ne upate podpisati — pa kadar se gre za resnico „v obraz“ povedati, tedaj tudi Vaši junaki zgube srce. Vi pravite, da Vam ni za osebo. Če bi Vam bilo kaj za mene, bi me bili opozorili prijateljsko, tako pa ste me v časopisu hoteli označiti kot prijatelja Štajerijancev. Vem tudi dobro, kedaj sva si prišla navskriž, a to ni moja kriyda, ampak Vaša. Ali Vam, g. dopisnik, morda ni malo všlo, ko ste zapisali besede: „Ali se Vas ni na to opozorilo in sicer od jako merodajne strani?“ Kako vi to veste, da mi je g. dekan pisal, kakor sem že omenil 5. septembra, a žalibog že prepozno. V enem stavku pišete o Videmčanih in tudi pravite: „kar je eden izmed njih pisal“. Na to pa Vam odgovorim: Od raj. gospoda dekana sem dobil 22. septembra dopisnico, na kateri se dobesečno glasi: „da se ne bote motili radi današnjega dopisa v „Slov. Gosp.“ iz Vidma, Vam naznanjam, da ni pisan v naši župnji. Me je